

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ดังนี้ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อสำรวจความต้องการด้านเนื้อหาสำหรับชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

2) เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลโดยใช้อิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะ ผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี

3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่าย สื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลผ่าน เครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

5) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 สำรวจความต้องการเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ /หัวหน้าฝ่ายวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา รองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ /หัวหน้าฝ่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี จำนวน 127 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา หากคุณภาพของแบบสอบถามพบว่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 และค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.92

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ได้รับกลับคืนมา จำนวน 127 ฉบับ

4) การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ดำเนินการดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

(1) กลุ่มที่ใช้ในการทดลองจริง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย และ ใช้ทดลองแบบเดี่ยวจำนวน 3 คน ทดลองแบบกลุ่ม 6 คน และเหลือทดลองภาคสนาม 21 คน

(2) กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ครู จำนวน 329 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

(3) กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู จำนวน 18 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 9 คน ครู 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มละ 3 คนตามขนาดของโรงเรียน

(4) กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคมภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารจำนวน 21 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

(1) ชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี

(2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

(3) แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

(4) แบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

(5) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการทดลองใช้ชุดฝึกอบรม การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรม

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการประเมินประสิทธิภาพใช้เกณฑ์ 80/80 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

1.3 ผลการวิจัย

1) ผลการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี พบว่า ความต้องการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับดังนี้ คือ การส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียน การจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และการประสานงานการจัดการเรียนการสอน

2) ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี จากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย มีเนื้อหาสาระประกอบด้วย 1) การจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน 2) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 3) การส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียน และ 4) การประสานงานการจัดการเรียนการสอนพบว่า จากการทดสอบแบบเดี่ยว (E_1/E_2) = 71.10 / 74.51 การทดสอบแบบกลุ่ม (E_1/E_2) = 77.78 / 79.17 และ การทดสอบแบบภาคสนาม (E_1/E_2) = 80.79 / 80.28 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

3) ผลสัมฤทธิ์ก่อน-หลังการฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4) ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับดังนี้ คือ การส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียน การประสานงานการจัดการเรียนการสอน การจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

5) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี พบว่า ด้านเนื้อหาสาระ โดยรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่

ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ชุดฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเนื้อหาสาระในแต่ละเรื่องมีปริมาณเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านชุดฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสื่อสังคม โดยรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีคำอธิบายรายละเอียดที่ต้องปฏิบัติชัดเจนในการอบรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และกิจกรรมฝึกอบรมโดยใช้ Facebook เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้ฝึกปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยต่ำ ด้านการนำไปใช้พบว่าโดยรวมผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เครือข่ายสังคมมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเนื้อหาสาระในแต่ละเรื่องมีปริมาณเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ความต้องการเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารต้องการความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับดังนี้ คือ การส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียน การจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และ การประสานงานการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันโลกรวมทั้งสังคมไทยได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งสิ่งแวดล้อม บริบทรอบตัว รวมทั้งประเทศไทยมี 1) กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560– 2579) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน 2) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 กำหนดวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (Vision) ว่าคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 3) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดองค์ประกอบนโยบาย 2560 และวิสัยทัศน์ว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำของสถานศึกษาที่มีบทบาทการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารต้องเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เรียนรู้สาระวิชาแกน และทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตดังนั้นผู้บริหารเป็นผู้นำของสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการใน

ศตวรรษที่ 21 สามารถเชื่อมโยง สภาพปัจจุบันและภาพในอนาคต และเป็นผู้นำทีมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2556) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำ ทักษะ และทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ว่าผู้นำสถานศึกษาเป็นบุคคลที่ถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตามคำสั่งของหน่วยงานระดับ จังหวัดหรือระดับแผนงานเกี่ยวกับงานบุคลากร การจัดซื้อจัดจ้าง การงบประมาณ การจัดทางเดิน และสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัย ความสัมพันธ์กับสาธารณะและอื่นๆ ที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษา เป็นไปอย่างราบรื่น รวมทั้งบทบาทสำคัญในการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ แต่ในระยะต่อไป ผู้บริหารสถานศึกษา (Principals) จะต้องทำงานเพื่อให้มีความมั่นใจได้ว่าตนเองได้ทำหน้าที่เป็นเช่น ผู้นำ เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นไม่ได้ หากขาดการใช้ภาวะผู้นำ โดยภาวะผู้นำสถานศึกษา หมายถึง แต่ละบุคคลต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการ การประเมินผล และเทคนิคการสอน มีการทำงานเพื่อ เสริมสร้างทักษะร่วมกับครู การรวบรวม วิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ผู้นำถูก คาดหวังให้ทำงานร่วมกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้มีความ มั่นใจได้ว่าความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนได้รับการตอบสนอง และนั่นหมายความว่า สมาชิกในโรงเรียนจะต้องมีภาวะผู้นำร่วม เพื่อให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำมาจากสมาชิกทุกคนร่วมกัน แต่ก็ได้หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะปลีกตัวจากความรับผิดชอบนี้ ออกไป แต่กลับจะต้องสนับสนุนให้มีความรับผิดชอบร่วม ในการระบุปัญหา การสร้างทางเลือก และการนำไปปฏิบัติ

2.2 ผลการพัฒนาประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ พบว่า การทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จากการทดสอบแบบเดี่ยว (E_1/E_2) = 71.10 /74.51 การทดสอบแบบกลุ่ม (E_1/E_2) = 77.78/79.17 และ การทดสอบแบบภาคสนาม (E_1/E_2) = 80.28/80.79 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ทั้งนี้เนื่องอาจเป็นเพราะ

1) เนื้อหาสาระของการฝึกอบรม เป็นเนื้อหาที่เกิดจากผลการสำรวจความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องการความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสนใจที่จะเรียนรู้เนื้อหาสาระ และนำไปใช้ประโยชน์ได้ เนื้อหาประกอบด้วย 5 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 หน่วยที่ 2 การจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน หน่วยที่ 3 การส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียน หน่วยที่ 4 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และ หน่วยที่ 5 การประสานงานการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดของชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540, น. 78-79) กล่าวถึง ระบบการฝึกอบรมทางไกลมีขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การปรึกษาและวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมทางไกล และขั้นที่ 3 การผลิตสื่อและชุดฝึกอบรมทางไกล ขั้นที่ 4 การดำเนินการฝึกอบรมทางไกล และขั้นที่ 5 การประเมิน การฝึกอบรมทางไกล และสอดคล้องกับ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และวาณี บุญยะไวโรจน์ (2553) ได้ พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลแบบอิงประสบการณ์เรื่องการทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอนของครู ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูต้องการหลักสูตรการฝึกอบรมทางไกลแบบอิงประสบการณ์เรื่องการทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอนในระดับมากที่สุด 2) ชุดฝึกอบรมทางไกลแบบอิงประสบการณ์เรื่องการทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นทั้งสองหน่วยมีประสิทธิภาพ 81.08/82.20 และ 80.20/81.33 ตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 3) ผู้เข้ารับการอบรมมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ผู้เข้ารับการอบรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางไกลแบบอิงประสบการณ์ในระดับมากที่สุด และ 5) ผู้เข้ารับการอบรมได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้โดยดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอนและการมีเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้โดยดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพสื่อการสอน และการมีเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับยังครูผู้สอนด้วยวิธีการให้ชุดฝึกอบรมทางไกลไปศึกษา สนทนาพูดคุยและจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้

2) การนำเสนอชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาผ่าน Facebook ด้วยวิธีการหลายรูปแบบที่ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ได้แก่ (1) การโพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊กถึงการแจ้งข่าวข้อกำหนด ติดตามงาน การทำกิจกรรม การประเมินผลออนไลน์ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน (2) การแชร์เนื้อหาความรู้ และภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพกราฟฟิก การบรรยายสด รวมถึงการนัดประชุมอภิปราย ชักถาม ตอบคำถาม ยกตัวอย่างให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น และ (3) การแสดงความคิดเห็น ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีอิสระในการแสดงความคิดเห็น การตั้งคำถาม การโพสต์ข้อความโต้ตอบ และมีช่วงเวลาในการส่งต่อข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มเพื่อน สอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ กองราช (2554, น. 2-4) กล่าวถึงเฟซบุ๊ก หมายถึง เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ฟรีที่มีผู้ลงทะเบียนใช้งานสามารถสร้างรายละเอียดส่วนบุคคล รูปภาพ วิดีโอ และมัลติมีเดีย สามารถแสดงความคิดเห็น สนทนา โต้ตอบผ่านหน้าเว็บไซต์บนพื้นที่ตนเอง และของผู้อื่นที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงกันได้ และ เฟซบุ๊กมีการเชื่อมโยงในหลายๆ มิติที่ค่อนข้างสะดวก เช่น สามารถแชร์ข้อมูลหรือกิจกรรมภายในเครือข่ายได้ง่ายและรวดเร็ว สามารถเชื่อมโยงเว็บไซต์ องค์กรหรือสินค้ากับ หน้าเพจได้ หรือสามารถเชื่อมโยงกับ สังคมออนไลน์อื่นๆ ได้เป็นต้น เฟซบุ๊กประกอบด้วย 3 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้ 1) Main Menu หรือข้อมูลสำคัญในเฟซบุ๊ก เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล หรือรายการเพื่อน เป็นต้น จะมีอยู่ด้วยกัน 3 ส่วน คือหน้าแรก ข้อมูลส่วนตัว และบัญชีผู้ใช้งาน 2) Application Menu หรือ

ส่วนประกอบเสริมที่เพิ่มเติมจากการใช้งานในเมนูหลัก ประกอบด้วย 8 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้ (1) กระดานข้อความ (2) รูปภาพ (3) เพิ่มแท็บใหม่ (4) ลิงค์ (5) กิจกรรม (6) บันทึก (7) วิดีโอ (8) ค้นหาแท็บที่ใช้ได้ และ 3) Feature Menu เป็นส่วนที่ทำให้ผู้ใช้งานมีความสะดวกต่อการส่งข้อมูลต่างๆ และสอดคล้องกับ จุฑามณี คายะนันท์ (2554) ศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กในกลุ่ม ผู้ที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้เฟซบุ๊กน้อยกว่า 11 ครั้งต่อสัปดาห์ ใช้น้อยกว่า 61 นาทีต่อครั้ง ส่วนใหญ่ใช้ระหว่างเวลา 19.00 – 22.00 น. รูปแบบการใช้งานที่ใช้มากที่สุดคือ เขียนลงในหัวข้อที่เพื่อนโพสต์ไว้ รองลงมาเป็นการ Click Like และการ Update Status โดยที่ ผลกระทบของเฟซบุ๊กที่มีต่อผู้ใช้ในกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด 5 อันดับ คือ (1) ทำให้การติดต่อสื่อสารสะดวก และง่ายขึ้น (2) ทำให้ติดตามข่าวสารได้รวดเร็วขึ้น (3) ทำให้มีจำนวนเพื่อนเพิ่มมากขึ้น (4) ทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ และ (5) ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์

3) การนำกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพมาใช้โดยมีการทดลองใช้เบื้องต้นด้วยการทดลองแบบเดียวกับผู้บริหารผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 3 คน ทดลองแบบกลุ่ม 6 คน และทดลองแบบภาคสนาม จำนวน 21 คน ทั้ง 3 ขั้นตอนของการทดลองใช้เบื้องต้นมีการสัมภาษณ์ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงในแต่ละขั้นตอน โดยเฉพาะการปรับปรุงสื่อและกิจกรรมในชุดฝึกอบรมทางไกล เมื่อมีการปรับปรุงจึงเป็นเหตุผลให้เมื่อทดลองจริง คะแนนกิจกรรมระหว่างอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเกณฑ์อยู่ในระดับร้อยละ 80 จึงส่งผลให้คะแนนทดลองหลังการอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นไปตามเกณฑ์อยู่ในระดับร้อยละ 80 เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2557, น. 78-79) กล่าวถึงแนวคิดและหลักการในเรื่องการทดสอบประสิทธิภาพว่า การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงชุดฝึกอบรมทางไกลได้อย่างตรงจุด ผู้เข้ารับการอบรมสามารถเรียนจากชุดฝึกอบรมที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริรัชฌ์ รัตนาพันธ์ (2553) ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาช่วงระยะความสนใจของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาช่วงระยะความสนใจของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีประสิทธิภาพ 83.50/81.18 มีขั้นตอนในการพัฒนา 6 ขั้นตอน คือ กำหนดจุดประสงค์ของชุดฝึกอบรม ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างชุดฝึกอบรมทางไกล ตรวจสอบคุณภาพชุดฝึกอบรม ทดลองใช้และวิเคราะห์ผลการใช้ชุดฝึกอบรมและปรับปรุงชุดฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมประกอบด้วย เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล และคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล 2) ผลของการใช้ชุดฝึกอบรม พบว่า หลังใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาช่วงระยะความสนใจของเด็กที่มีความต้องการพิเศษสูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกอบรม และหลังใช้ชุดฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษสูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกอบรม

2.3 ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการ ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม(Facebook) เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาผลิตสื่อผสมที่มีทั้งการอบรมเข้ม 2 วันถึงวิธีการฝึกอบรมผ่านเฟซบุ๊ก การมีอีบุ๊กออนไลน์ การมีปฏิสัมพันธ์ ชักถาม ได้ตอบ การแลกเปลี่ยนรู้ ผ่านเฟซบุ๊ก และมีเอกสารประกอบการฝึกอบรมอย่างละเอียด แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน การมี Video Conference การพูดคุยผ่านทาง line ทำให้คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นก่อนการฝึกอบรม สอดคล้อง ดวงพร หวานเย็น (2556) ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เรื่อง การเขียนเพื่อการสื่อสาร โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับเทพยพงษ์ เศษคิมบง (2554) ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนรู้ด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสื่อการศึกษาเบื้องต้น ของนักศึกษาที่เรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) ความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของนักศึกษาที่เรียนด้วยอีเลิร์นนิ่งแบบเรียนรู้ร่วมกันผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อยู่ในระดับมาก

2.4 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลังการฝึกอบรมผู้บริหารที่เป็นผู้รับการอบรมมีความรู้ความสามารถในการบูรณาการนำไปใช้ ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งขึ้น โดยชี้แจง กระตุ้น สร้างแรงจูงใจ สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนสอน การวัดแลประเมินผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีแนวคิดที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและอาชีพทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร ความร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับ สุขฤทัย จันทรทรงกรด (2558) วิจัยเรื่อง ภาวะ

ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ส่วนด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นอันดับสุดท้าย และสอดคล้องกับ กรรณิกา เรตมอนด์ .(2559). ศึกษาตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่21 พบว่า องค์ประกอบหลักทักษะการสื่อสาร(CMS) ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ รู้เท่าทันสื่อ เทคโนโลยี และการนำเสนอ มีตัวบ่งชี้ รวม 21 ตัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.07-4.57 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 12.13-16.92 องค์ประกอบหลักทักษะความคิดสร้างสรรค์ (CAS) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ คือ ความคิดริเริ่ม ความท้าทาย ความยืดหยุ่น และจินตนาการมีตัวบ่งชี้ รวม 16 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.28 - 4.52 และค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 12.50- 12.46 องค์ประกอบหลักทักษะวิสัยทัศน์(VSS) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบคือ การสร้างวิสัยทัศน์ การสื่อสารวิสัยทัศน์ และการสร้างแรงบันดาลใจ มีตัวบ่งชี้ รวม 17ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.28-4.52 และค่าสัมประสิทธิ์ การกระจายอยู่ระหว่าง 12.60-14.19 องค์ประกอบหลักทักษะความร่วมมือ (CLS)ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วม ความไว้วางใจ และแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง

2.5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาให้ความรู้ในเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 มีเนื้อหาที่ สัมพันธ์กัน ใช้ภาษาที่อ่านแล้วเข้าใจง่าย มีคำอธิบายเกี่ยวกับหัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรม และแนวทางการประเมินผลที่ต้องปฏิบัติอย่างชัดเจน มีเนื้อหาสาระเป็นบทเรียนผ่าน Facebook ด้วยข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว มี Video Conference สามารถค้นหา และเรียกดูข้อความสะดวก ง่าย และทันสมัย ได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมในรูปแบบคำถาม และแนวตอบของบทเรียนผ่าน Facebook มีการตอบคำถามกับผู้เข้ารับการอบรม มีการสรุปสาระสำคัญ ส่งไฟล์ ภาพแบ่งปันข้อมูล และข้อคิดเห็นในการฝึกอบรม รวมทั้งนำความรู้ไปเผยแพร่กับครู และนำไปใช้ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของแอนณา อิมจำลอง และ วิไลวรรณ จงวิไลเกษม .(2556) วิจัยเรื่องการใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางการสื่อสารการเรียนการสอน ทางด้านนิเทศศาสตร์ พบว่า ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการใช้เฟซบุ๊ก เป็นช่องทางการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน โดยใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางการ สื่อสารใน 3รูปแบบคือ การโพสต์(Post) การ

แบ่งปัน (Share) และ การแสดงความคิดเห็น (Comment) การโพสต์ข้อความของผู้สอนในแต่ละข้อความผู้สอนต้องการแจ้งให้ผู้เรียนได้ทราบถึงข้อกำหนดในการเรียนของแต่ละรายวิชา รวมถึงเอกสารประกอบการเรียน ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างยิ่ง ส่วน การแบ่งปันรูปภาพและไฟล์วิดีโอที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับบทเรียนในแต่ละหัวข้อ เพื่อเป็นกรณีศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้ และการแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน และผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นการถามและตอบคำถามถึงปัญหาที่ผู้เรียนเกิดความสงสัยเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจน และยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และผู้สอนได้อย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

3.1 ข้อเสนอแนะในการวิจัยไปใช้

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสื่อสังคม (Facebook) เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี ที่พบว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นำไปใช้อบรมผู้บริหารทั่วประเทศ

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณให้สถานศึกษาจัดหาสื่อ เทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ที่ทันสมัยนำมาพัฒนาครู ในการริเริ่มใช้นวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน และส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้

3) ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดทรัพยากรการเรียนการสอน โดยจัดหาสื่อ เทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ที่ทันสมัยเพียงพอต่อผู้เรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการวัดและการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง นอกเหนือจากแบบทดสอบ เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง แฟ้มประวัตินักเรียน ฯลฯ

4) ผู้บริหารควรสนับสนุนการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยให้มีหนังสือ สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายในห้องสมุดอย่างเพียงพอ ส่งเสริมให้ใช้เครือข่ายเทคโนโลยี (ICT) ในการเรียนการสอน และนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างใกล้ชิด

5) ผู้บริหารควรสนับสนุนการส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียนให้มีหลักสูตร/กิจกรรมการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเป็นผู้ประกอบอาชีพรุ่นเยาว์ ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและอาชีพทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร ความร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิด การฝึกปฏิบัติที่สร้างโอกาสให้กับผู้เรียนในการวางแผนการเรียน เช่น โครงงาน ฯลฯ

6) ผู้บริหารควรสนับสนุนการประสานงานการจัดการเรียนการสอน โดยเชิญผู้ปกครอง ผู้ประสบความสำเร็จ และภูมิปัญญาในท้องถิ่นเข้ามาเป็นวิทยากรให้กับทางโรงเรียน ผู้บริหารสนับสนุนกิจกรรมการสร้างเครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชนในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้ทุก

ฝ่ายภายในชุมชนมีความรู้สึก เป็นเจ้าของ รักสถานศึกษา และมีส่วนช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยประเมินติดตามผลการฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี
- 2) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสังคมระหว่างผู้บริหารและครู ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี
- 3) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสังคม โดยนำ Facebook มาประยุกต์ใช้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบอื่นๆ เช่น Twitter, YouTube เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการฝึกอบรม เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น
- 4) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสังคมระหว่างผู้บริหารและครู ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี
- 5) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลผ่านเครือข่ายสังคมระหว่างผู้บริหารและครู ในเรื่องกรณีศึกษาการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี

